

متن پرسش

با سلام و عرض ادب خدمت استاد بزرگوار و گرامی: اخیراً از استاد جوادی آملی حفظه الله عرایض بسیار مهمی پخش شد مبنی بر اینکه «جاهل را عالم کردن کاری شدنی ست ولی جاهل را عاقل کردن کار آسانی نیست. جهالتی که علم را هم از بین می‌برد» در این خصوص شاید لازم باشد این جملات پر مغز که شاید چکیده‌ی عمر این عالم بزرگوار است توسط اهل نظر و خواص چون امثال جنابعالی برای عوامی چون بنده بیشتر تبیین شود و اینکه این چه عقلی ست که استاد جوادی آملی از آن صحبت به میان می‌آورند و از چه راهی می‌توان به این عقل دست یافت. آیا این عقل همان عقلی ست که بصیرت می‌آورد؟ آیا این همان عقلی ست که امام خمینی فرمودند رجایی عقلش از علمش بیشتر است؟ آیا این همان عقلی ست که اگر شخص از آن عقل بی‌بهره باشد، خواه روشنفکر باشد و کل تاریخ و فلسفه غرب را از بر باشد و خواه مذهبی باشد و پسر مجتهد، راه درست را از غلط تشخیص نمی‌دهد، گمراه می‌شود و به بیراهه می‌رود؟ آیا این همان عقلی ست که فقدان آن تمام زهد و عبادات خوارج را زایل می‌کند و آنها چنان به گمراهی می‌روند که نه تنها امام زمانه خود را نمی‌شناسند که حتی اقدام به شهادت او می‌کنند؟ با تشکر. التماس دعا

متن پاسخ

باسمه تعالی: سلام علیکم: چه اندازه خوب نسبت به سخن استاد آیت الله جوادی دقت فرموده‌اید و حساس شده‌اید. آری! چه بسیار عالمانی که از نظر علمی یک دایرة المعارف اطلاع هستند ولی هیچ بهره‌ای از علوم خود نمی‌برند زیرا منور به نور عقل، آن عطای بزرگ الهی نیستند تا متوجه شوند باید زمانه خود را که نشانه عقل است؛ بشناسند. به همان معنایی که به گفته جناب مولوی: «زیرک و داناست، اما نیست نیست / تا فرشته لا نشد، اهریمنی است». در این مورد چه خوب پیامبر خدا «صلوات الله علیه و آله» فرموده‌اند: «الْعَقْلُ مَا اكْتَسِبَ بِهِ الْجَنَّةُ وَ طُلِبَ بِهِ رِضَا الرَّحْمَنِ». و جناب کلینی در «اصول کافی» بابی را تحت عنوان: «كِتَابُ الْعَقْلِ وَ الْجَهْلِ» گشوده است که بسی جای افتخار است که چگونه فرهنگ شیعه تا این اندازه متوجه عقل در نسبت با عبادات و اعمال می‌باشد. موفق باشید